

JUSTITS MINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. november 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rasmus Nexø Jensen
Sagsnr.: 2014-0030-2719
Dok.: 1367416

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 114 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Mette Frederiksen

/

Christian Hesthaven

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 114 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren på baggrund af en henvendelse fra Dansk Taxiråd med forslag om at sidestille chauffører med tjenestemænd, når det handler om strafudmåling i forhold til overgreb, tage initiativ til at kortlægge om det skal være en mulighed og samtidig overveje, hvilke andre grupper der principielt også skal kunne være eller ikke være omfattet samt angive fordele og ulemper forbundet hermed.”

Svar:

1. Personer, der – som taxachauffører – efter karakteren af deres arbejde er særlig udsat for vold, skal naturligvis nyde en særlig strafferetlig beskyttelse.

De tragiske episoder med overfald på taxachauffører, herunder med dødelig udgang, som på det seneste har været omtalt i pressen, viser desværre alt for tydeligt, at taxachauffører i deres job er i en udsat situation i forhold til at blive offer for personfarlig kriminalitet.

Det er også baggrunden for, at vi i forhold til straffen for vold i straffeloven har en ordning, hvor beskyttelsen af særligt udsatte grupper, herunder taxachauffører, er blevet øget. Jeg tænker på straffelovens § 247, stk. 2, der netop er tiltænkt bl.a. at beskytte taxachauffører. Bestemmelsen er nærmere beskrevet i Rigsadvokatens udtalelse nedenfor.

2. Som det fremgår af udtalelsen, bekræfter nyere retspraksis Rigsadvokatens konklusion i praksisredegørelsen fra maj 2009 om, at hensigten bag straffelovens § 247, stk. 2, synes at være opfyldt i praksis.

Det er for mig væsentligt, at personer, der på grund af deres arbejde er særlig udsat for vold – men som ikke er omfattet af persongruppen i straffelovens § 119 – opnår et strafferetligt værn, der nærmer sig beskyttelsen efter straffelovens § 119.

Jeg finder imidlertid også, at der er fundet en hensigtsmæssig systematik i straffeloven, hvor vold mod personer i offentlig tjeneste eller hverv er kriminaliseret i en særlig bestemmelse i straffelovens § 119, som findes i lovens kapitel 14 om forbrydelser mod den offentlige myndighed, mens vold i øvrigt – herunder mod personer, der efter karakteren af deres arbejde er særligt udsatte for vold – er kriminaliseret i kapitel 25 om forbrydelser mod liv og legeme.

3. Der henvises i øvrigt til følgende udtalelse fra Rigsadvokaten:

”1. Efter straffelovens § 247, stk. 2, kan straffen forhøjes med indtil det halve, når en lovovertrædelse, der er nævnt i straffelovens §§ 244-246 (vold), begås over for en person, der efter karakteren af sit arbejde er særligt udsat for vold.

Bestemmelsen blev indsat i straffeloven ved lov nr. 366 af 18. maj 1994 med henblik på at øge den strafferetlige beskyttelse af særligt udsatte grupper, således at den nærmede sig den beskyttelse, der gives personer i offentlig tjeneste eller hverv efter straffelovens § 119.

2. Rigsadvokaten afgav den 7. maj 2009 en redegørelse til Justitsministeriet vedrørende retspraksis i sager omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, § 121 og § 247, stk. 2, og andre sager om trusler og vold, som er begrundet i forurettedes udøvelse af sit erhverv. Med hensyn til vold omfatter redegørelsen sager efter straffelovens § 244 om simpel vold.

Ud over en gennemgang af strafudmålingen i disse sager indeholder redegørelsen en kort gennemgang af de persongrupper, som efter retspraksis må anses for omfattet af henholdsvis straffelovens § 119 og § 247, stk. 2.

Af redegørelsen fremgår således, at ansatte i den offentlige befordring, som f.eks. togpersonale, buschauffører og metrostewarder, der i forbindelse med kontrol eller anden kontakt med passagerer bliver udsat for trusler eller vold, anses for omfattet af personkredsen i § 119. Tilsvarende gælder for ansatte i private virksomheder, der forestår offentlig befordring på baggrund af en koncession eller aftale i øvrigt med det offentlige.

For så vidt angår personkredsen omfattet af beskyttelsen i straffelovens § 247, stk. 2, fremgår det af forarbejderne til bestemmelsen (lovforslag nr. L78, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.2), at taxachauffører er en del af den persongruppe, der søges beskyttet ved bestemmelsen. Det anføres i den forbindelse, at taxachauffører modtager deres passagerer på alle døgnets tidspunkter og under forhold, hvor det kan være svært at bedømme risikoen.

Herudover fremgår det af Rigsadvokatens redegørelse, at den øvrige personkreds, der ifølge forarbejderne er beskyttet af straffelovens § 247, stk. 2, er privat sundhedspersonale, der kører vagtkørsel, og personale ved døgnåbne kiosker, men at bestemmelsen i retspraksis også er anvendt i forhold til f.eks. dørmænd og butiksdetektiver.

3. For så vidt angår strafudmålingen fremgår det af redegørelsen, at straffen i sager om overtrædelse af straffelovens § 247, stk. 2 – som i

andre straffesager – udmåles efter en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder, herunder karakteren af volden, omstændighederne, da forholdet blev begået, og den tiltaltes personlige forhold. Da sagerne er af meget forskellig karakter, er det vanskeligt præcist at angive straffniveauet for overtrædelser af straffelovens § 247, stk. 2.

Det fremgår dog samtidig, at gennemgangen af retspraksis viser, at straffene udmåles i niveauet fra fængsel i 20 dage og op til 6 måneder i de tilfælde, hvor der er udmålt en straf for et eller flere voldsforhold, mens straffen typisk ligger i størrelsesordenen 30 til 50 dages ubetinget fængsel i de ordinære voldssager, hvor f.eks. en ustraffet person tildeler forurettede et enkelt knytnæveslag i ansigtet.

På baggrund af gennemgangen af retspraksis på området anføres det endvidere i redegørelsen, at lovændringens intention om, at personer, der på grund af deres arbejde er særlig udsat for vold, skal opnå et strafferetligt værn, der nærmer sig beskyttelsen efter straffelovens § 119, synes at være opfyldt i retspraksis.

Rigsadvokaten har – med henblik på at belyse retspraksis siden Rigsadvokatens redegørelse fra 7. maj 2009 – foretaget en elektronisk søgning i Ugeskrift for Retsvæsen og Tidsskrift for Kriminalret.

Rigsadvokaten kan på den baggrund nævne Vestre Landsrets dom gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2009, s. 25, hvor straffelovens § 247, stk. 2, blev anvendt i en sag vedrørende vold i form af halsgreb begået mod en taxachauffør.

Den tiltalte var ikke tidligere straffet og blev straffet med fængsel i 50 dage. Straffen blev under henvisning til, at volden var udøvet som følge af taxachaufførens hårde opbremsning samt tiltaltes meget gode personlige forhold, undtagelsesvist gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste. Landsretten bemærkede, at udgangspunktet for strafudmålingen i sager om vold mod taxachauffører er 50 dages fængsel.

Herudover har Rigsadvokaten foretaget elektronisk søgning i Anklagemyndighedens Vidensbase (www.anklagemyndigheden.dk) og fundet en række domme, hvor straffelovens § 247, stk. 2, er anvendt i forhold til vold udøvet over for taxachauffører.

Et eksempel herpå er Østre Landsrets dom gengivet i anklagemyndighedens vidensbase som AM.2009.08.200, hvor den tiltalte havde slået en taxachauffør én gang i ansigtet med knyttet hånd i forbindelse med afregningen af en netop endt taxakørsel. Den tiltalte var ustraffet, og der var tale om begrænset skade som følge af slaget. Landsretten udmålte straffen til 40 dages ubetinget fængsel og lagde ved strafudmålingen vægt på de begrænsede følger af voldsudøvelsen.

Et andet eksempel er Retten i Glostrups dom gengivet i anklagemyndighedens vidensbase som AM.2009.08.26B, hvor den tiltalte under taxakørsel slog taxachaufføren flere gange i ansigtet med knyttet hånd. Ved volden pådrog taxachaufføren sig en flænge i øjenbrynet og hævelse af baghovedet. Den tiltalte var ikke tidligere straffet for vold og blev idømt ubetinget fængsel i 50 dage. Retten lagde ved strafudmålingen vægt på omfanget af volden, og at volden var begået over for en taxachauffør.

Endelig kan der henvises til Retten i Århus' dom gengivet i anklagemyndighedens vidensbase som AM.2010.05.08, hvor den tiltalte i forbindelse med, at taxachaufføren nægtede at køre med tiltalte, slog taxachaufføren flere gange i ansigtet med knyttet hånd og tildelte ham 3 skaller. Den tiltalte var tidligere straffet flere gange for vold og blev idømt en ubetinget fængselsstraf på 3 måneder. Retten lagde i den forbindelse vægt på voldens karakter og omfang, at der var tale om vold i gentagelsestilfælde, og at der var tale om vold mod en taxachauffør.

Retspraksis efter Rigsadvokatens undersøgelse synes således at være i overensstemmelse med det, der er anført i redegørelsen fra 2009.

4. Endelig har Rigsadvokaten foretaget en elektronisk søgning i Ugeskrift for Retsvæsen og Tidsskrift for Kriminalret med henblik på at belyse straffniveauet i sager om drab på taxachauffører begået i forbindelse med røveri. Rigsadvokaten kan på denne baggrund henviser bl.a. til Højesterets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1996, s. 1468/1, hvor tiltalte blev idømt fængsel i 14 år.”

4. Rigsadvokatens redegørelse for retspraksis i sager omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, § 121 og § 247, stk. 2, og andre sager om trusler og vold, som er begrundet i forurettedes udøvelse af sit erhverv, fra maj 2009 er vedlagt.